סא: הוציאו לו פרק חמישי יומא

אשם מצורע ששחטו שלא לשמו. תמה ריב"א מאי קא מדמי דכיון דלא נשחט לשמו ולא עלה לבעלים כלל לא חסר מאי שייך הכא אשם אחד אמר רחמנא כמו לעיל חטאת אחד אמר רחמנא והא כל מה שנתן ממנו כמאן דליתיה דמי על כן נראה לו כגירסת ר"מ אשם מצורע שנשפך דמו קודם מתן בהונות באו למחלוקת ר"מ וחכמים דר"מ אשם אחד אמר רחמנא כמו לעיל חטאת אחד אמר רחמנא והא כל מה שנתן ממנו כמאן דליתיה דמי על כן נראה לו עלה נשחט לשמו ולא עלה לבעלים כלל לא חסר מאי שייך הכא אשם מצורע ששחטו שלא לשמו ר"מ וחכמים דר"מ אשם אחד אמר רחמנא כמו לעיל חטאת אחד אמר רחמנא והא כל מה שנתן ממנו כמאן דליתיה דמי על כן נראה לו עלה נשחט לשמו ולא עלה לבעלים כלל לא חסר מאי שייך הכא אשם מצורע ששחטו שלא לשמו ר"מ וחכמים דר"מ אשם אחד אמר רחמנא כמו לעיל חטאת אחד אמר רחמנא והא כל מה שנתן ממנו כמאן דליתיה דמי על כן נראה לו עלה נשחט לשמו ולא עלה לבעלים כלל לא חסר מאי שייך הכא אשם מצורע ששחטו שלא לשמו ר"מ וחכמים דר"מ אשם אחד אמר רחמנא כמו לעיל חטאת אחד אמר רחמנא והא כל מה שנתן ממנו כמאן דליתיה דמי על כן נראה לו

אשם מצורע ששחטו שלא לשמו באנו למחלוקת ר' מאיר ור' אלעזר ור' שמעון ר' מאיר דאמר יביא אחר ויתחיל בתחילה הכא נמי יביא אחר וישחוט ולר' אלעזר ור' שמעון שאומרים ממקום שפסק משם הוא מתחיל הבא אין לו תקנה מתקיף ליה רב חסדא והא [1]אותו כתיב קשיא תניא כוותיה דרבי יוחנן [2]אשם מצורע ששחטו שלא לשמו או שלא נתן מדמו לגבי בהונות הרי זה עולה לגבי מזבח וטעון נסכים וצריך אשם אחר להכשירו ורב חסדא אמר לך מאי צריך צריך ואין לו תקנה ותני תנא [3]צריך ואין לו תקנה אין [4]והתניא נזיר ממורט ב"ש אומרים צריך העברת תער [5]וב"ה אומרים אין צריך העברת תער וא"ר אבינא כשאומרים בית שמאי צריך צריך ואין לו תקנה ופליגא דר' פדת דאמר רבי פדת בית שמאי ורבי אלעזר אמרו דבר אחד בית שמאי הא דאמרן רבי אלעזר [6](דתניא) [7]אין לו בוהן יד ובוהן רגל אין לו טהרה עולמית רבי אלעזר אומר נותן על מקומו ויוצא רבי שמעון אומר אם נתן על של שמאל יצא [8]תנו רבנן [9]ולקח מדם האשם יכול בכלי ת"ל ונתן מה נתינה בעצמו של כהן [10]אף לקיחה בעצמו של כהן יכול אף למזבח כן [11]ת"ל [12]כי כחטאת האשם הוא מה חטאת טעונה כלי [13]אף אשם טעון כלי [14]נמצאת אתה אומר אשם מצורע שני כהנים מקבלים את דמו אחד ביד ואחד בכלי [15]זה שקבל בכלי בא לו אצל מזבח וזה שקיבל ביד בא לו אצל מצורע [16] תנן התם [17]וכולן מטמאים בגדים ונשרפין אבית הדשן דברי ר"א ור' שמעון [18]וחכמים אומרים אין מטמאין בגדים ואין נשרפין אבית הדשן אלא האחרון הואיל וגמר בו כפרה בעא מיניה רבא מרב נחמן כמה שעירים משלח א"ל וכי עדרו משלח אמר לו וכי

אשם מצורע ששחטו שלא לשמו. כגון לשם עולה לו לשם שלמים ואמר מר (חמים דף כ.) כל הזמנים שנשחטו שלא לשמן כשרין אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה: **כאנו.** לדבר זה לתוך מחלוקתן של ר"מ: וכרבי אלעזר יש לנו ללמוד שכשם שחולקין בזה כך חולקין בזה: **לר"מ.** דאמר עבודה שלא נעשתה הרי היא כמי שאינה אף זו הואיל ולא נגמרה שהרי לא עלתה לשם חובה אע"פ שנתן ממנו לבהונות הרי היא כמי שאינה ויביא אשם אחר: **ולרבי אלעזר ור"ש דאמרי ממקום שפסק משם הוא מתחיל.** אלמא לא אמר כמאן דליתיה דמיא הכא נמי מציא היא ולא אפשר לגומרה בחבר דהא כתיב (ויקרא יד) ככם אחד אשם אשם אחד אמרתי לך ולא שתי אשמות והכא ליכא לאמויי כדאמרינן לעיל חיטוי אחד אמרתי לך כו' הלכך אין לו תקנה: **והא אוקו כתיב.** והקריב אותו לאשם אותו שהוקף עם הלוג ולא אחר ואפי' לר"מ נמי אין לו תקנה: **מניח כווסיה דרבי יוחנן.** דאיכא למ"ד יביא אחר: **לכשירו.** למצורע זה לטהרו לאכול בקדשים: **ותני תנא וכו'.** בתמיה וכי יש תנאים שונים לריך בדבר אין לו תקנה: **לריך העברת תער.** כיוס מלאת ימי נזרו כדכתיב (במדבר ו) תער לא יעבור על ראשו עד מלאת אל כיוס מלאת ימי נזרו אגלח במער חה אין לו שיער וקתני לריך: **ואמר רבי אבינא וכו' ופליגא.** הא דרבי אבינא אדר' פדת דאלו רבי פדת לריך ויש לו תקנה קאמר שיעבירנו על מקום השיער דאע"ג דכתיב (שם) ונגלח הנזיר לא בעינן קרא דכתיב היכא דלא אפשר: **אין לו עהרה עולמית.** דבעינן קרא דכתיב ופליגי (a) בסנהדרין בפרק נגמר הדין: **ולקח.** בחשם מצורע כתיב ולקח הכהן מדם האשם וכל לקיחה האמורה בדם תכף לשחיטה לשון קבלה היא: **יכול אף למזבח כן.** דקיימא לן אשם מצורע טעון מתן דמים לגבי מזבח כשאר אשמות חה דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש והחזירו לך הכתוב לכללו בפירוש בפ"ק דיבמות (דף ז.)

לכך נאמר בו כי כחטאת האשם הוא להכן מה חטאת טעונה מתן דמים ותימורים אף זה טעון מתן דמים ותימורים יכול אף דם הנתון על המזבח לא יתקבל בכלי א"ל כי כחטאת האשם הוא לכהן: **מה חטאת טעונה כלי.** לקבלת דמה דכל הקרבנות נפקי לן בהיקישא (חמים דף כו:) דזאת התורה לעולה ולמנחה לחטאת ולאשם ובעולה וכשלמים כתיב ויש בחטאת (שמות כד) ואשם נמי מהיכא דגמר חטאת גמר איהו אלא אשם מצורע משום דיצא לידון בדבר החדש בכהן יד ובהן רגל ואזן ימנית הוצרך להחזירו לכללו בהיקישא דכחטאת האשם: **וכולן מטמאין בגדים.** כל הפרים והשעירים הנעשים במשכנתו גבי נשפך הדם לאחר כפרה זו והביא פר שני לפרכת וגמר מתנות הפרכת ונשפך הדם והביא שלישי למתנות המזבח כולן נשרפין חוץ לשלש מחנות אבית הדשן ומטמאין בגדים העסוקין בשריפתן דכתיב (ויקרא טו) ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם וגו' והשורף אותם יכבס בגדיו (c) במים: **כמה [שעירים] משלח.** אם נשפך דם השעיר לאחר שגמר מתנות פנים והולרך להביא שנים ולהגריל עליהן ושחט את של שם ונתן מתנות הפרוכת ונשפך הדם והולרך עוד להביא שנים ולהגריל עליהן ושחט את של שם למתנות המזבח הרי כאן שלשה שעירי עזאזל משלשה זוגות: **וכי עדרו משלח.** לא הזקיק הכתוב לשלח אלא אחד: וכי

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

צח א מיי' פ"ה מהל' מחוסרי כפרה הלי' ב ([ע]ש"ו מהל' פסולי המ"ק הלי' יח):

צט ב מיי' פ"ח מהל' מילה הלכה ה ועיין שם כ"מ כ"אם שנעלם הימנו הגי' מלך:

ק ג מיי' פ"ה מהל' מחוסרי כפרה הלי' ח:

קא ד ה ו ז שם פ"ד הלכה כ:

קב ח מיי' פ"ה מהל' עבודת יום"כ הלי' ט:

תורה אור השלם

1. וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְאָשָׁם וְאֶת לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה:
ויקרא יד יב

2. וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית:
ויקרא יד יד

3. וְשָׁחַט אֵת הַכֶּבֶשׂ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת הַחַטָּאת וְאֵת הָעֹלָה בַּמָּקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי כַחַטָּאת הָאָשָׁם הוּא לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא:
ויקרא יד יג

רבינו חננאל

א"ר יוחנן אשם מצורע שנשפך מדמו קודם מתן דם הבהונות באנו למחלוקת, ר"מ דאמר יביא ויתחיל בתחילה בפנים, הא נמי מביא [אשם אחר]. לר' אלעזר ור' שמעון דאמרי מ[מ]קום שפסק משם מתחיל, הכא אין לו תקנה. פי', כל אכם שלא נזרק דמו ארבע מרבות על ארבע קרנות לא הוכשר לאכילה כמו החטאת, שנאמר כי כחטאת האשם הוא לכהן. ואקשינן רב חסדא עליה דר' יוחנן ולר' מאיר מי ניתא, והא והקריב אותו לאשם כתיב, אותו אחד ולא שנים. קשיא. תניא כר' יוחנן אשם מצורע ששחטו שלא לשמו או שלא נתן מדמו על בהונות הרי זה עולה על המזבח וטעון נסכים. וצריך אשם אחר להכשיר את המצורע. ואמר אי הכי תיובתיה דרב חסדא דאמר אחד ולא שנים. ומשני כי קתני מביא אשם אחר צריך קתני, צריך ואין לו תקנה. ואקשינן וכי קתני תנא כי האי גוונא, ואמרי אין, דתניא נזיר ממורט, כלומר כל שאין לו שיער כלל, בית שמאי אומרים צריך העברת תער ובית הילל אומרים אינו צריך. וא"ר אבינא אף כשאמרו בית שמאי צריך ואין לו תקנה. וז דר' אבינא פליגא על ר' פדת דאמר בית שמאי כר' אליעזר (וכיון) דאמר אליעזר מצורע שאין לו בוהן יד ובוהן רגל ואזן ימנית יתן על מקומו ויוצא, כך בית שמאי מצריכין העברת תער. אע"פ שאין שם שיער. ת"ר ולקח הכהן מדם האשם יכול (אף) בכלי כו'. נמצאת אומר אשם מצורע שני כהנים מקבלין דמו אחד ביד ובא לו אצל מצורע, ואחד בכלי ובא לו אצל המזבח. ת"ר וכולן מטמאין בגדים וכו'. פי' נשחט הפר והזה מדמו וקודם שישלים נשפך הדם מביא אחר ושוחט ומתחיל ומזה. וכן אם נשפך עוד, מביא אחר ושוחט ומזה. אילו כולן נשרפין לדברי ר' אליעזר ור' שמעון שאמרו השני מתחיל ממקום שפסק דמו של ראשון, נמצאת בכולן בפרה לפיכך כולן נשרפין. אבל לר"מ שאמר כי כדם השני מתחיל בהוצאת בפנים כבר בטל. הראשון אינו נשרף בבית הדשן אלא אחרון שנגמרה בו הבפרה, מה שאין כן בשעיר המשתלח.

מסורת הש"ס

מתחת ה. ל., ב) [ברכות כו: וש"נ]. ג) מיר מו: פ"ש תוספ' מיר פ"ח, ד) [ל"ל דתנן]. ה) סנהדרין מה: פת. מיר מו: נגעים פ"ד מ"ט, ו) [זחמים מז:]. ז) שם, ח) תוספתא פ"ב ה"ד, ט) [ל"ל ויכול]. י) [עי' תוס' מנחות נח: ד"ה ותיכף ע"ש]. כ) [דף נח.]. ל) [חמים דף מז:].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אין לו טהרה כו' ופליגי בה בסנהדרין: (ב) ד"ה ומלן כו' והסולקן אותם יכנס בגדיו ורחיץ את בשרו כמים:

הגהות הגר"א

[א] גמ' תנן התם. ל"ל מ"ר: (ויכ"ה בי' הת"י)

מוסף רש"י

נזיר ממורט. שאין לו שיער (נזיר מו:). אין לו. למצורע, בוהן יד ובוהן רגל אין לו טהרה עולמית. לפי שאין יכול לקיים בו מתן דם וזמון על גיהן ידי (נזיר מו:). נותן על מקומו. על מקום הכהן נותן דם האשם (ויקרא יד יג) (סנהדרין פח.). ד"א לא בעי קרא כדכתיב וקן ר"ש שם מה. ת"ל ונתן. כאשם מצורע כתיב ולקח הכהן מדם האשם ונתן על תנוך ובו' (זבחים מז:). מה נתינה בעצמו של כהן. כאלנעב, דכתיב אלנעב נמי שתן מליף דם מיניה (שם). יכול אף למזבח כן. דם אשם מצורע המזרק למזבח דמרבינן ליה כדין מתן דמים ותימורין למזבח (אלע"ג דלאו בנופיה כתיבא). כי כחטאת האשם הוא. כאשם מצורע כתיב. כדין חטאת דין אשם זה בעבודת הכהן, מה חטאת טעונה כלי. בקבלת דמה. דילפינן לקיחה לקיחה בחטאת כהנים, כתיב בחטאת ולקח הכהן מדם החטאת וכתיב בעולת סרי ויקח מדמה אלי הדם וישם בקרנות, אף אשם זה טעון כלי, אף כל מי שתמרנו בו קבלה ביד (שם).

תוס' ישנים

קדושין מלאתן לעיל בפרק המעמיד כל הפרשה כולה נאמרה בפר מיהו קאמר בהכן המתנה קאמר בהכן גדול שלא קידש וטבל בן עבודה לעבודה לא מחיל אלא בשחרית בלבד ובוה תימה קלת שהרי עושה עבודת פנים שלא בפר שעשה הילאת כך ומתחה קודם אילו ואיל העם ובפיקרון דלעיל (דף מ.) אמרינן אלו אלעזר מקומי מתנות דפר בהיכל מקומי מתנות הקרבה כתיב ביה ור"ש הקדים עבודת פנים שלא כדין ר"ל דבהקדמת עבודת פנים אין לחוש כמו מתנות דפר דעבדינהו לפני הגבלה דלא מעכב הסדר אע"ג דנוף הגבלה מעכבת לאיכא דאמרי לעיל ג"כ הוצאת כף ומתחה לא תמיני כשאר עבודת פנים שהיה לכפר וכי כתיבה הוקה נבי בפרה כתיבא מיהו כתנם מיהו לא יעיבון לגי' יהודה לו שריים מעכבי לו לא דפלוגתא דר' יוחנן ור' יהושע כן לו בקמוך היא אלינא דרבי יהודה ולא איפשטא לן בגמרא דבר: כו בקבורת לא קא מיירי. ת"ש מ"מ תוקבי מדקתני סיפא ומדקתני ר"ש מקן לפני שחיטת הפר וכ"ש איתאר ויתפון הא לא מבתבר איתאר ויתפון אחר שנתן בפנים ועוד כי מאמ היתה הלתיבה פטולה אם יתור ויתפון אחר מתנות שבפנים נעשית הפחיטה בהיכלה ונעשית הפחיטה בעוד לאחר שחיטת הפר ושחיטה אחרונה היה אלא לפיים הכהלות מדע דהא בעיר שנשפך דמו בתנתנות היכל לו של מזבח ולא דם הפר ושחט שעיר אחר נמלא שקדמה מתנות דפר דלפני ולפנים ונם בהיכל לשחיטת השעיר ומשמע שאם נשפך דם השעיר אחר מתנות [פר] שבהיכל אלא היה מחוץ ומתחיל מתנות הפר בהיכל אלא ודאי טעמא דפרפיראת שבחיצה דאשונה תשונה היא מין שבתחיל לעשות מתנות הדם כי שחיטה זו היה אלא לפיים הבהלות. הריב"ת: וכפר את מקדש הקדש זה לפני ולפנים. עי' רש"י דמיירי לענין מומחה שהוציאה לפני ולפנים וכן בהיכל ומזבח ואין נראה לרבי דהא כל הני קראי לא דמי דמסתמא כל מתנה שבינה מחד קרא נפיק ואמרינן בפ"ב דשבועות (דף מז:) משכן ביקרי מקדש מקדש ביקרי לא דאם לי ואם אינו לענין לשומתה שבחון אנשי לשומתה שבפנים ולא

---

[1] ע"כ שייך לדף מ' ע"א. [2] ע"כ שייך לדף מ' ע"ב.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com